

KERK & leven

Uittreksel artikels 2024-week 21

ROME : 13 MEI, ALLERHEILIGEN (2)

Het zou ons te ver voeren hier verder in te gaan op alle veranderingen die er in de loop van de geschiedenis zijn gebeurd aan het Pantheon. We beperken ons tot de wederwaardigheden van het brons.

© Linda Verdickt

In het jaar 668 liet de Byzantijnse keizer Constans II de bronzen dakpannen weghalen, om er de monumenten in Byzantium mee op te smukken. Maar op de reis naar het Oosten zouden ze in handen gevallen zijn van de Sarazenen. In het jaar 735 liet paus Benedictus II nieuwe loden

dakpannen op het gebouw leggen, maar eerst had hij de bronzen rozetten uit het cassettenplafond weggehaald. En in 1632 liet paus Urbanus VIII het bronzen beslag van het plafond en de balken weghalen. Het zou een totaal gewicht van zo'n 200 ton geweest zijn (één bronzen nagel woog ongeveer 20 kg). Misschien heeft hij (een deel van) dit brons gebruikt voor het baldakijn van Bernini in de Sint-Pietersbasiliek, maar volgens anderen vond hij de kwaliteit ervan daarvoor niet goed genoeg. In ieder geval zijn er kanonnen mee gegoten voor de Engelenburch. En in 1878 is een deel van dat brons teruggekomen naar het Pantheon, omdat twee kanonnen omgesmolten geweest zijn om te dienen als versieringen voor het grafmonument van koning Victor Emmanuele II in de kerk.

Het gebouw is nog steeds een kerk. In de volksmond wordt ze de "Santa Maria Rotonda" genoemd. De schilder Rafaël ligt hier begraven, alsook de eerste koningen van Italië, Victor Emmanuele II en Umberto I. Sinds 1 juli 2023 is de ingang betalend. Het is de eerste en tot nu toe enige kerk in Rome waarvoor je ingang moet betalen.

© Linda Verdickt

De oculus van de kerk heeft de mensen altijd geïnteriseerd. In de middeleeuwen vertelde men dat de duivel uit afgunst de top van de koepel had weggenomen. Maar de oculus heeft mensen ook op creatieve gedachten gebracht. Zo is er een periode geweest dat op het feest van Maria-Hemelvaart een beeld van Maria door de oculus naar boven werd gehesen. En met Pinksteren vond er elk jaar een heel bijzonder ritueel plaats in het Pantheon: men liet rode rozenblaadjes door de oculus naar beneden vallen. De brandweer van Rome heeft dit gebruik overgenomen; de brandweer heeft namelijk een speciale band met dit feest: met Pinksteren daalde immers de heilige Geest neer over de leerlingen in de vorm van ... vlammetjes. Daarom

kruipen nog steeds elk jaar op Pinksteren tot veertien leden van de "Vigili del Fuoco", de brandweer van Rome, op de koepel van het Pantheon. Wanneer op het einde van de eucharistieviering de woorden weerklinken "Fons vivus, ignis, caritas" ("Levende bron, vuur, liefde") laten ze miljoenen rode rozenblaadjes (24 tot 25 kg) door de oculus van het gebouw naar beneden dwarrelen, als teken van de Geest die neerdaalt uit de hemel. Dit duurt soms wel vijftien minuten; heel de vloer van de kerk wordt bedekt met geurende rozenblaadjes. Het is een magisch schouwspel. Iedereen mag een handvol blaadjes mee naar huis nemen. Je vindt er mooie filmpjes van op internet.

Constant

© Linda Verdickt

WEMMEL SINT-SERVAAS

HEMELVAART

Voor het hoogfeest van Ons-Heer-Hemelvaart waren ook verschillende mensen uit de andere parochies van de zone naar de kerk van Wemmel gekomen. Het samen zingen werkte duidelijk aanstekelijk, want ik heb een register meer moeten bijtrekken op het orgel! En Jean-Paul sprak een "korte maar juiste homilie" uit, zoals Ludo het formuleerde.

En toevallig was het juist diezelfde dag ook het feest van Onze-Lieve-Vrouw-van-Vlaanderen. De viering werd dus afgesloten met een overdonderend "Liefde gaf U duizend namen". Het was een deugddoende en hartverwarmende viering !

SINT-SERVAAS

De zondag daarna, op 12 mei, vierden we het feest van onze patroonheilige Sint-Servaas (13 mei). Zijn beeltenis verwelkomde ons al onmiddellijk bij het binnenkomen, en het oude processie-beeld pronkte op het altaar. Het was een heel mooi geheel vooraan: de grote nog nieuwe paaskaars, de icoon van Maria, en het beeld van Sint-Servaas, tussen een weelde van kleurige bloemen (en de zon die scheen en warmde) – de meimaand op haar best.

© Myriam De Breuker

De homilie van Sint-Servaas konden we plaatsen in de lange traditie van de Handelingen van de Apostelen: er is er een post vacant : Judas is niet meer, en zijn plaats moet ingevuld worden. En het is de hand van God die zijn opvolger aanduidt. Ongeveer 300 jaar later was er ook in Tongeren een post vacant : de bisschop was niet meer, en zijn plaats moest ingevuld worden. En het was een engel Gods die kwam aanvliegen met... Sint-Servaas.

Sint-Servaas staat inderdaad in die lange traditie van de Handelingen van de Apostelen. Lucas schrijft op het einde van zijn evangelie : “Jullie zullen hiervan getuigen, te beginnen in Jeruzalem.” En Marcus : “Trek heel de wereld door om aan elk schepsel de goede boodschap te verkondigen.” En Mattheüs : “Ga, en maak alle volkeren tot leerling.” En vorige donderdag op O.H.Hemelvaart lazen we nog in de Handelingen : “Wanneer de heilige Geest over jullie komt, zullen jullie kracht ontvangen en mijn getuigen

zijn in Jeruzalem, in heel Judea en Samaria, en tot het uiteinde van de aarde.”

En in de Handelingen van de Apostelen beschrijft Lucas hoe dit gebeurt, met vallen en opstaan, en alle groeipijnen en discussies die daarbij horen. De Blijde Boodschap wordt verkondigd te beginnen in Jeruzalem, het centrum van het Jodendom, over Korinthe en Thessaloniki, over Klein-Azië (in Ephese en bij de Galaten), tot uiteindelijk in Rome, het centrum van de toenmalige wereld.

Maar daar is het niet gestopt, daar zijn de “Handelingen van de Apostelen” niet opgehouden (wel het boek, maar niet beweging). Want die beweging ging verder. Zo is de Blijde Boodschap via Klein-Azië terecht gekomen tot in Armenië, het eerste land ter wereld waar het christendom de officiële staatsgodsdienst werd, in het jaar 301. En de kerk in Armenië heet nog altijd : de Armeens Apostolische Kerk. Want ook vanuit Armenië zijn er mensen de wereld ingetrokken om te getuigen en te verkondigen : Miniatus (Firenze), Emilianus (Umbrië), Gregorius (Alpen), Liberius (Ancona), Sabbatius (Metz), en Servatius in Tongeren en Maastricht.

En later zijn de Ierse monniken onze kanten uitgekomen : Amandus, Norbertus, Willibrord, Bonifatius..., om te getuigen en te verkondigen. En dat is eigenlijk heel de geschiedenis door zo voortgegaan : de Handelingen van de Apostelen, verkondigen en getuigen.

© Myriam De Breuker

Rond al die oude heiligen zijn er in de loop van de geschiedenis talloze verhalen en legenden ontstaan. Maar mannen als Sint-Servaas moeten alleszins indruk gemaakt hebben, anders waren

er nooit zoveel belangrijke kerken (in binnen- en buitenland) aan hem toegewijd : Quedlinburg, Siegburg, Maastricht, Grimbergen, Wemmel...

Laten ook wij, in het spoor van onze patroonheilige, en in de traditie van de Handelingen van de Apostelen, getuigend aanwezig zijn in deze wereld, vertrekkend vanuit Wemmel, en desnoods tot het uiteinde van de aarde.

Na de viering konden we samen het glas heffen op onze patroonheilige, en op de moeders, en werd er nog lang nagepraat, met de poort van de kerk wagenwijd open om de warme lentezon binnen te laten.

Sta me toe om te eindigen met twee oude gebeden tot Sint-Servaas, waarmee ik ook mijn homilie beëindigd heb, het eerste iets prozaïscher, het tweede iets vromer.

Constant

Sinte-Servaas,
heiligen baas
doe 't nie vriezen,
ons nie niezen,
Notre Père,
geef goe wêre,
Onondufies,
geen tromaties,
de Santesprie,
en regent nie !

Dat de goede Sint-Servaas
onze zielen moge verlossen
van de duvelen, de boozen,
dat zij ons niet mogen schaden,
ende dat wij onze ziele mogen bestaden
in dat eeuwige licht,
die grote Heer van (Maas)tricht,
dat hij onze ziele make vrij,
in de name Gods,
Amen dat 't zij.

Stilstaan bij het Evangelie:

Homilie van de voorbije zondag: zevende Paaszondag

DAT ZIJ EEN MOGEN ZIJN ZOALS WIJ

Pasen is al zes weken voorbij, en toch komt het evangelie van vandaag nog altijd uit de afscheidsrede van Jezus op het Laatste Avondmaal.

Evangelie (Johannes 17, 11b-19)

Heilige Vader, bewaar hen in uw Naam, die U Mij hebt toevertrouwd, opdat ze één mogen zijn zoals Wij. Zolang ik bij hen was, was het mijn taak hen te bewaren in uw Naam, die Naam die U Mij hebt toevertrouwd; ik heb over hen gewaakt, en geen van hen is verloren gegaan, behalve degene die verloren moest gaan, opdat de Schrift in vervulling zou gaan. Nu kom ik naar U toe, maar terwijl ik nog in de wereld ben, zeg ik dit alles opdat ze volkomen vervuld mogen zijn van mijn vreugde. Ik heb hun uw woord doorgegeven, en de wereld is hen gaan haten, want ze zijn niet van de wereld, zoals ik niet van de wereld ben. Ik vraag U niet hen uit de wereld weg te nemen, maar hen te behoeden voor de macht van het kwaad. Ze zijn niet van de wereld, zoals ik niet van de wereld ben. Maak hen toegewijd aan U in waarheid; uw woord is waarheid. Zoals U Mij naar de wereld hebt gezonden, zo heb ik hen naar de wereld gezonden, en voor hen wijd ik mijzelf toe aan U, opdat ook zij U toegewijd zullen zijn in de waarheid.

In het evangelie van vorige donderdag, het hoogfeest van Hemelvaart, zei Jezus: "Trek tot aan het uiteinde van de aarde om aan elk schepsel de goede boodschap te verkondigen." En ook vandaag zegt Hij: "Zoals U Mij naar de wereld hebt gezonden, zo heb ik hen naar de wereld gezonden."

Het zou inderdaad maar raar zijn: een God die de mensen zo liefheeft dat Hij mens wordt om onder de mensen te kunnen wonen, en die dan vraagt aan die mensen om de wereld de rug toe te keren.

En daarom moeten wij als christenen met beide voeten in de wereld en in de werkelijkheid van deze wereld staan, want alleen zo kunnen we zijn boodschap, de Blijde Boodschap van liefde, vrede en gerechtigheid uitdragen. Wie niet in de wereld en in de werkelijkheid staat, kan dat niet. Maar tegelijkertijd moeten we ons ervoor hoeden dat we niet van de wereld worden, dat we ons niet laten opslokken door de wereld. Want in de wereld, in de werkelijkheid, zijn niet

altijd liefde, vrede en gerechtigheid de trefwoorden, maar vaak macht, geld, invloed, ellebogenwerk, het recht van de sterkste..., alles wat de wereld kapot maakt.

Toen wij klein waren kregen we 's avonds voor het slapengaan een kruisje, met de woorden: "God zegene en beware u."

Het woord "bewaren" komt ook in dit evangelie enkele keren voor. Het kan vele betekenissen hebben. Zo kan 'bewaren' betekenen: gespaard blijven. Of je kan een kasticket moeten bewaren als garantie als 't niet werkt, om je geld terug te krijgen. Of je kan iets bewaren in je kast, zodat het blijft zoals het is, zodat er niets mee gebeurt, voor eeuwig en altijd.

Maar in het woord 'bewaren' zit ook 'waar' en 'waarheid', een woord dat in deze evangelietekst voorkomt. 'Bewaren' heeft dan te maken met de waarheid vinden, en in de waarheid blijven. En de waarheid van God is niet iets dat in de kast ligt, om daar voor eeuwig en altijd te blijven liggen zoals ze ligt. Neen, de waarheid van God is een waarheid in deze wereld, en dus iets dynamisch, iets levend en levendigs.

Onze kinderen zullen aan hun kinderen misschien geen kruisje meer geven met de woorden "God zegene en beware u." Onze kinderen zwermen uit naar overal, naar alle grote steden van de wereld. Maar vooral: zij komen terecht in een heel andere wereld dan de onze, met een andere drijfkracht, andere normen en waarden, andere gebruiken en opvattingen.

Maar: ook de eerste apostelen van Jezus zouden enkele jaren later van Hem getuigen in alle grootsteden van de toen bekende wereld: in de havensteden Korinthe en Efese, bij de Galaten, in Antiochië en in Rome, in een wereld zo ver van Jeruzalem en van de tempel, zo ver van hun vertrouwde godsbeleving waarin zij waren grootgebracht.

In een andere wereld zullen ook onze kinderen het christen zijn opnieuw uitvinden, met andere rituelen, andere klemtonen, andere opvattingen. Laten wij in deze wereld een levend voorbeeld zijn, vandaag, morgen, en al onze dagen. En laten wij bidden dat God ons allen bewaart, in eenheid.

God zegene en beware ons!

Constant

Vieringen van de komende zondag: Pinksteren

BRUSSEGEM Sint-Annakapel

Pinkstermaandag 20 mei

10.00u: Eucharistieviering

Intenties:

Jgt. Familie Willy Huybrechts-Kiekens

Jgt. Frans Vanden Bossche – Keymolen en

kinderen Rita, Simonne, Josée en Jozef

Jgt. Gustaaf Willems – Maria Segers en Stef

Voor een genezing.

HAMME Sinte-Goedele

Zondag 19 mei

9.00u: Eucharistieviering

Intentie:

Jgt. Gust Van Dooren, Julia Roelants en familie

OSSEL Sint-Jan-de-Doper

Zondag 19 mei

Geen viering

RELEGEM Sint-Jan-de-Doper

Zondag 19 mei

10.30u: Eucharistieviering

Lector: Linda Van den Spiegel

Misdienaars: Maaren, Laura, Runa en Jona

WEMMEL Sint-Engelbertus

Zaterdag 18 mei

17.30: Eucharistie (N)

Zondag 19 mei

11.00u: Eucharistie (F)

WEMMEL Sint-Servaas

Zondag 19 mei

10.30u: Gebedsdienst, Pinksteren